

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data.
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahrillo Garcia

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

APROVAT DEFINITIVAMENT PER LA
 COMISSIÓ D'URBANISME DE BARCELONA
 EN SESSIÓ

19 SET 2001
 LA SECRETARIA

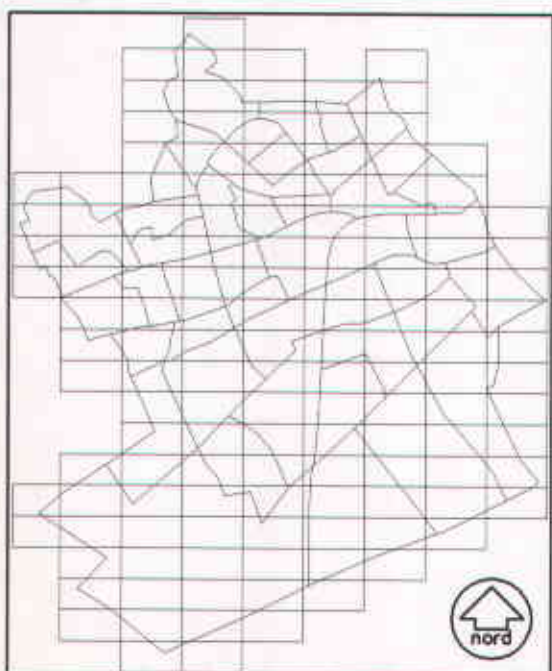
Ajuntament de L'Hospitalet

A D U

Agència de Desenvolupament Urbà
 de L'Hospitalet

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

TEXT REFÓS
 2001

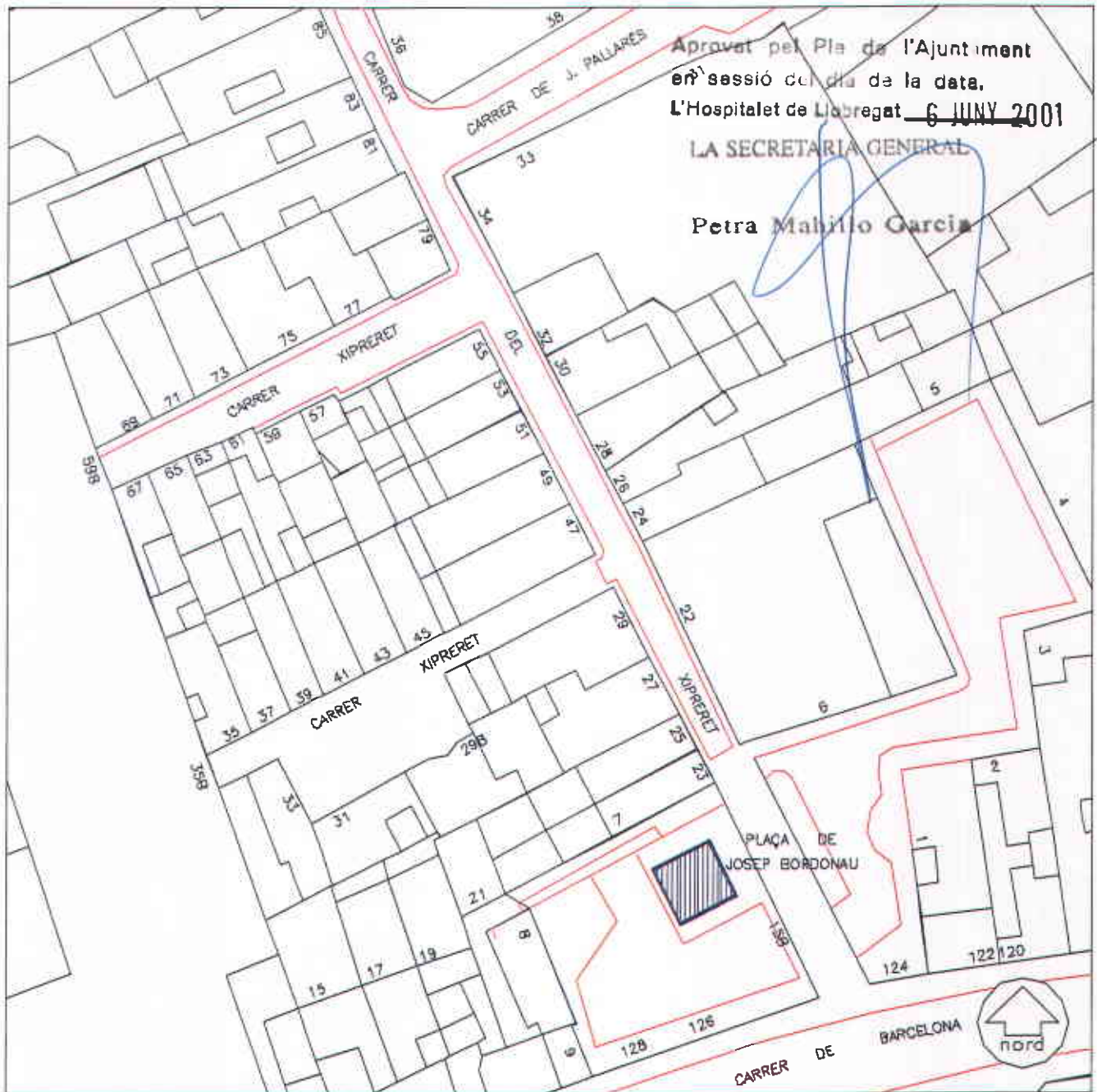

LOCALITZACIÓ DELS EDIFICIS CATALOGATS

QUADERN 13: CATÀLEG

(XI) Fitxes 100/01 a 100/11
 Xipreret, C.

MAIG 2001

ADREÇA PRINCIPAL :

Josep Bordonau, Pl. de,

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL:

Josep Bordonau, Pl. de,

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data,
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

DENOMINACIÓ:

La Talaia o Can Modolell de la Torre

LA SECRETARIA GENERAL

CRONOLOGIA I AUTOR/S:

1587 Construcció original

1972 Trasllat i reconstrucció:

Eduardo Muntada

Petra Mahillo Garcia

US ORIGINAL:

Formava part del Mas Burguera

US ACTUAL:

Arxiu municipal i magatzem

BIBLIOGRAFIA:

BASSEGODA NONELL, 1986.

Catàleg, 1990.

Exposició, 1986.

MARCE, 19??

MARTORELL/BOHIGAS/MACKAY, 1985

ARXIUS:

AHUAD del COACB, fitxa 5.

Inventariat pel Servei de Catalogació i Conservació de monuments de la Diputació de
Barcelona.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Mañillo Garcia

Vista de la Talaia en el seu emplaçament actual (Juny 1996)

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Urbanisme

2001

CITES:

(PEPPA)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"Naturaleza: Torre de planta cuadrada, compuesta de PB+4P.

Descripció arquitectònica: Se dice que antiguamente tuvo ventanas góticas, actualmente tiene: la fachada principal a la que dan la puerta de entrada y 3 ventanas rectangulares, con dinteles y jambas de piedra, la planta superior tiene ventanas en todo el perímetro, siendo las más importantes las que dan a fachada principal y lateral derecha que son tres (osea huecos de tres vanos) con arcos de medio punto. Las ventanas restantes son rectangulares".

(CASAS, 1986 A)

"Salvada de la demolició i reconstruïda pedra per pedra en aquest punt" (p. 22)

(AHUAD del COAC, 1980)

"Torre de planta quadrada composada de planta baixa i quatre pisos. Els seus paraments són de fàbrica de pedra. A la llinda de la porta d'accés s'hi troba la data de construcció. Els seus finestrals foren gòtics i es diu que en Santiago Rusiñol se'ls endugué al "Cau Ferrat" de Sitges, sense que mai s'hagin trobat. La filada de finestrals actuals de mig punt, tres per cantó, és, doncs, una reconstrucció ideal.

Traslladada del seu primitiu emplaçament prop de l'escorxador municipal al Districte centre, formava part d'un conjunt major al que es trobava adossada.

Reconstruïda per la Diputació Provincial de Barcelona, sense que ofereixi massa garantia la seva fidelitat" (fitxa 5)

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
 DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT.

2001

(ABARCA, 1987)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"...formava part d'un mas situat al predi "Mas Burguera" que des del carrer Major arribava al Torrent d'en Canyet" (p. 11)

VALORACIÓ:

La reconstrucció de l'edifici de la Talaia en aquest indret, realitzada per la Diputació de Barcelona al 1972, va servir per salvaguardar aquesta torre de 1597 que es trobava adossada a un antic casalot de les rodalies que s'havia d'enderrocar. La seva cronologia original correspon perfectament al moment de creixement de l'antic nucli de l'Hospitalet, que conegué l'edificació d'importants cases pairals que han perviscut fins avui dia: Can Sumarro, Can Llunell, o el Casal de l'Harmonia, situat al costat del nou emplaçament de la Talaia.

Amb el trasllat i reconstrucció de la torre es pretenia consolidar un nucli de caràcter medievalitzant que esdevingués un referent històric dels orígens llunyans de l'Hospitalet; una mena d'imatge que contrarestés la del creixement incontrolat, deshumanitzat i desarrelat de l'Hospitalet dels anys seixanta i setanta.

Aquest tipus d'operacions de reconstrucció tenen el perill, però, de falsejar la pròpia imatge i significació de l'arquitectura que es restaura o reinventa: la Talaia, ara isolada al mig de la plaça, era una construcció integrada en un edifici. Totes les fonts consultades tendeixen a malfiar de la fidelitat de la reconstrucció, amb unes arcades superiors absolutament idealitzades.

Malgrat totes aquestes reflexions, no s'ha de dubtar del valor emblemàtic que ha esdevingut la salvaguarda i reconstrucció de la Talaia. La seva conservació ens parla tant del seu origen, com de les tendències de valoració i restauració patrimonial d'altres èpoques.

PROTECCIÓ:

Conjunt tipus II

Nivell D

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

Encara que el procediment de reconstrucció sigui criticable, no té sentit plantejar cap solució purista que intenti tirar enrere quant a la resolució dels elements reinventats de la Talaia. Per tant només s'aconsellen obres de neteja i manteniment. Degut a què el seu interior és també nou, podria plantejar-se la possibilitat d'instal·lar-hi un recorregut de visita que inclogués la pujada al mirador. Aquesta obertura al públic de la Talaia permetria també explicar les vicissituds de la seva història i el perquè de la seva presència a la plaça. En tot cas, però, seria necessària una recerca històrica exhaustiva que permetés aportar dades sobre el seu origen i les obres de reconstrucció.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

El PGM engloba aquesta estructura en una àrea d'equipament (7), qualificació no incompatible amb la conservació de la torre.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

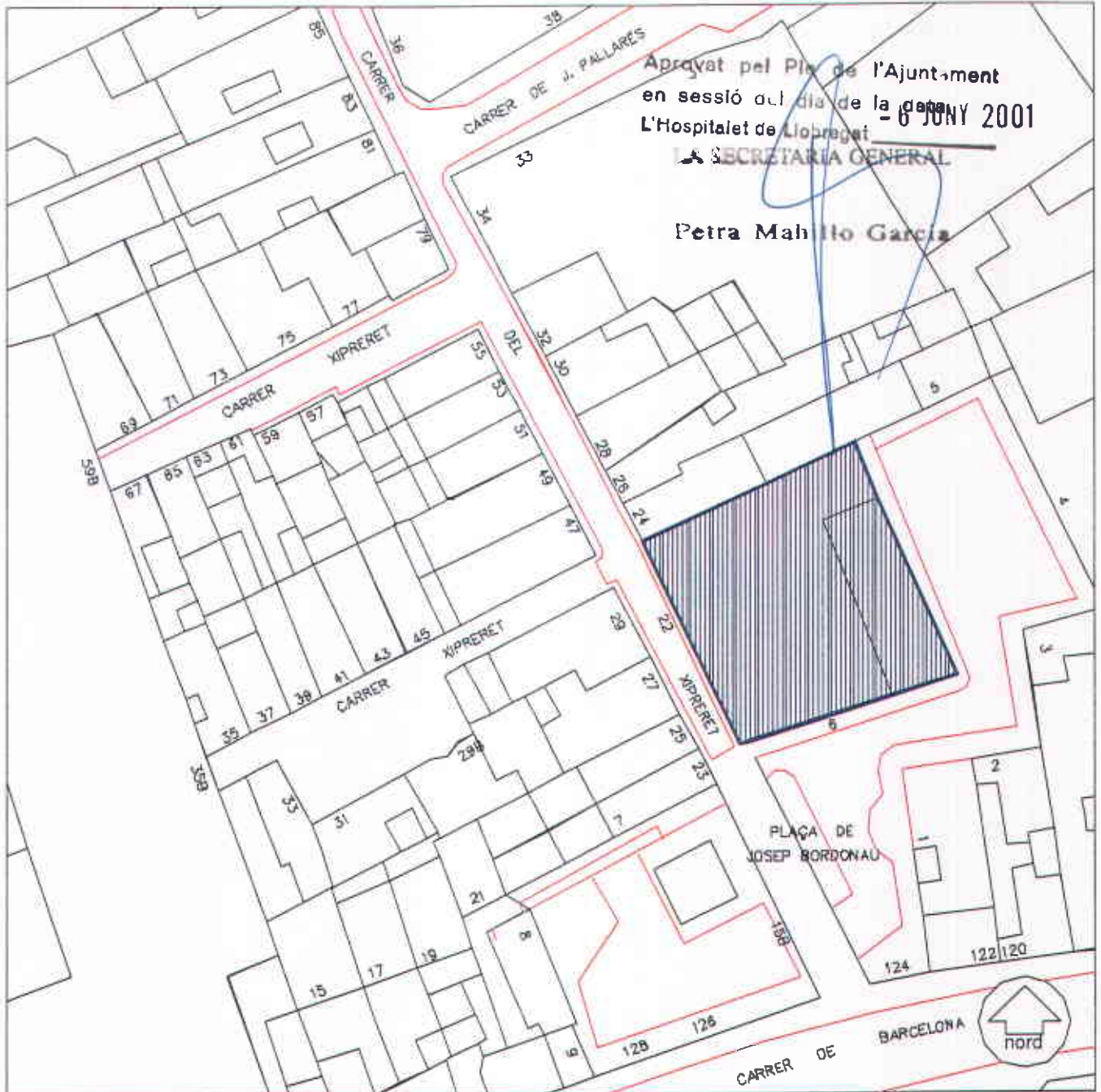

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques

2001

Comissió d'Urbanisme de Barcelona

ADREÇA PRINCIPAL : Josep Bordonau, Pl. de, 6

ADREÇA SECUNDARIA: Xipreret, C. del, 22

**PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Josep Bordonau, Pl. de, 6
ADREÇA SECUNDARIA: Xipreret, C. del, 22
DENOMINACIÓ: L'Harmonia (Ateneu de Cultura Popular)
CRONOLOGIA I AUTOR/S: 1595 (?) Construcció original
 1973 i 1996 Restauracions
US ORIGINAL: Masia
US ACTUAL: Seu de l'Ateneu de Cultura Popular

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
 en sessió del dia de la data
 L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
 LA SECRETARIA GENERAL
 Petra Mahillo Garcia

BIBLIOGRAFIA:

BASSEGODA NONELL, 1986.
 CASAS, 1986 A.
 Catàleg, 1990.
 Exposició, 1986.
 Hospitalet, 1981, punt 4.
 Hospitalet, 1987.
 MARCE, 1982 B.
 MARCE, 19??
 MARTORELL/BOHIGAS/MACKAY, 1985.
 Catàleg, 1990

ARXIUS:

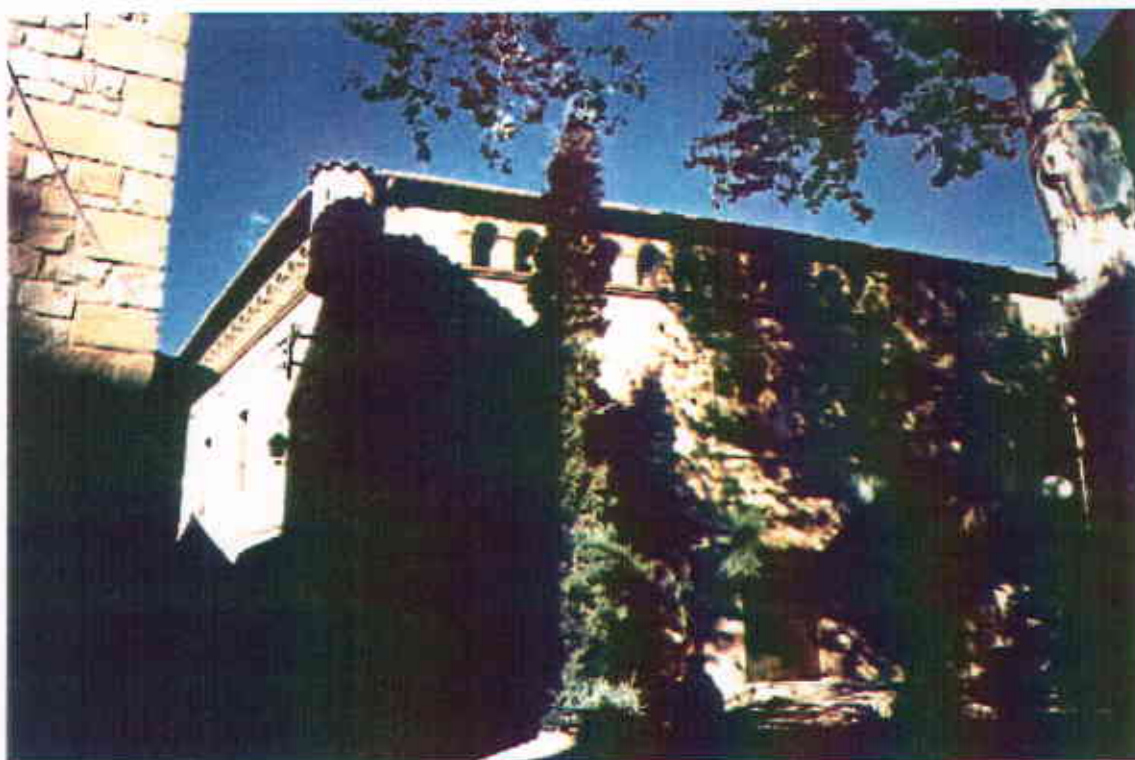
AHUAD del COAC, 1980, fitxa 4.

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

Vista general de l' exterior (Novembre 1994)

**PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC TEXT REFÓS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

2001

CITES:

(PEPPA)

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat, 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

Petra Mahillo Garcia

"Antiguamente este edificio se asemejó al de la Remunta, tenía dos tramos de escalera adosados a la fachada principal y que enmarcaban la puerta de entrada. Actualmente la puerta de entrada tiene una forma parecida a la de la "Casa España", está formada por un arco de medio punto adovelado.

Toda la fachada es de piedra, las ventanas del primer piso son rectangulares enmarcadas por piedra esculpida que culmina también en un dintel esculpido y enmarcado.

Las ventanas del piso superior son una serie marcada por arcos de medio punto y separadas entre sí por los pilarcillos que los soportan".

(CASAS, 1986 A)

"Seu restaurada de l'Ateneu de Cultura Popular, amb la seva torratxa de guaita i els airosos rengles de finestrals de maons" (p. 22)

"L'any 1868 es legalitza una associació que ja existia d'una forma mig tolerada per les autoritats -declarada com a cafè i sala de billars- des del 1862. Parlo del Casino de l'Harmonia. Podríem dir que és el casino progressista del poble" (p. 42)

(Hospitalet, 1981)

"Es l'antiga Torre Blanca, edificada el 1595. Té façana de carreus coronada amb arquets de rajola. Restaurada el 1974" (punt 4)

(AHUAD del COAC, 1980)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

"Edifici de planta baixa, pis i golfes, amb coberta a quatre aigües, el que recorda l'estructura de les masies de la família III, tipus 10 però amb l'accés canviat de cantó. Llurs façanes presenten les arestes de carreus de pedra treballada, essent la fàbrica de carreus. A remarcar el portal adovellat i la filada de finestres rematades amb arquets de mig punt sota la coberta, executats amb maó i també la façana de carreus al carrer Xipreret així com el torreó que remata la seva cantonada, el que recorda les construccions militars" fitxa 4

(MARCE, 1982 B)

"Ermengola, propietària de terrenys a Provençana, el dia 4 de gener de 1057 va llegar-ne alguns a la canònica de la Santa Creu, entre els quals hi havia els anomenats de la "Torre Blanca". Divuit anys més tard, el 5 de juny de 1073, en les disposicions testamentàries de Ramon Bernat hi trobem esmentat el "camp de la Torre Blanca" situat dins el terme parroquial de Santa Eulàlia de Provençana.

Jaume Codina ens diu que la Torre Blanca era una edificació d'importància, isolada i sola, situada entre l'església de Provençana i Cornellà. També ens diu que l'origen del patriciat urbà -sorgit del rural-, que ha dirigit el municipi del segle XVI al XVIII, "cal cercar-lo en la finca dita de la Torre Blanca -Segle XI-, que el segle XII va produir l'aparició del primitiu hospital o alberg de pobres al peu del camí ral, gràcies a l'orde dels hospitalers, de Sant Joan de Jerusalem, amos de la Torre Blanca". Fou tal el pes específic d'aquesta finca en el nostre entorn geogràfic que del petit hospital que donaria origen al nostre topònim, se'n digué en principi només "Hospital de la Torre Blanca" [...]

Aquesta finca, a mitjans del segle passat (...) en l'escriptura de propietat era ressenyada així: "Una casa llamada 'Torre Blanca' con jardín, era, pajar y huerto con aljibe y gallinero, cuya superficie total es de cerca una mojada y media de terreno, del cual el huerto ocupa 5/8, la era de 1/2 mojada y lo demás en casa y jardín".

L'esmentada propietària, el 13 de juliol de 1866, va llogar la Torre Blanca a un grup d'hospitalencs per a instal·lar-hi "un casino de baile y teatro" (...). (p. 2)

(Catàleg, 1990)

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.

L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001

LA SECRETARIA GENERAL

L'edifici anomenat l'Harmonia, al barri del Centre de l'Hospitalet, pertanyia a l'heretat de la Torre Blanca, esmentada des del segle XI, al costat de la qual, a finals del segle XII, apareix un petit hospital, l'hospital de la Torre Blanca dins la parròquia de Provençana. Al seu voltant es formà un petit nucli que el segle XV s'anomenava la Poble de l'Hospitalet i que, amb el temps, esdevindria l'Hospitalet.

L'Harmonia, anomenat així perquè des de l'any 1866 fins als anys trenta aixoplugà una societat d'aquest nom, pertanyia des del segle XIV als Oliver, una de les famílies tradicionals de l'Hospitalet, al costat dels Cerdanya, Lluell, Modolell, Esquerrer i Duran. L'any 1717, un membre de la família Oliver era batlle.

L'edifici actual de l'Harmonia sembla que fou construït a finals del segle XVI (1595). Correspon al tipus de masia postremança.

La façana principal marca la jerarquia de les tres plantes a l'interior, pròpia dels castells-palaus i de les cases senyoriales del Renaixement, a l'estil del Palau de Peralada.

El portal, adovellat, centra la planta baixa (per bé que tot el sector de la dreta sembla afegit a l'obra inicial). El pis o planta noble amb llindes de pedra, algunes esculpides. Les golfes, amb una galeria d'arcs de mig punt seguits, fets de maó. La coberta és a quatre vessants.

A l'angle esquerra de la façana, una torrella de planta circular, dóna a l'Harmonia caire de casa forta.

L'aparell de construcció és fet de carreus més aviat petits amb els angles de carreus més grans i més treballats.

Actualment és la seu de l'Ateneu Popular.

Aprovat pel Pla de l'Ajuntament
en sessió del dia de la data.
L'Hospitalet de Llobregat - 6 JUNY 2001
LA SECRETARIA GENERAL

Petra Muhillo Garcia

VALORACIÓ:

La formació del nucli poblacional de l'Hospitalet vell a l'entorn de l'Hospital de la Torre Blanca en detriment del primitiu assentament de Provençana es consolidà a partir del segle XVI. Els fluxos d'immigrants, provinents majoritàriament de França, que rebé el principat marcà una recuperació demogràfica general, que en el cas de l'Hospitalet es traslluí en una expansió i roturació agrícola cap a ponent. Testimonis d'aquesta expansió són els grans casals que es bastiren les famílies més importants al llarg del nou eix del carrer Xipreret.

Els orígens de la "Torre Blanca" són, però, molt anteriors al segle XVI. La finca es troba ja documentada al segle XI i a la centúria posterior donarà el topònim a l'Hospital -bastit segurament en les seves propietats- al qual deu el nom l'actual municipi.

L'edifici actual del Casal de l'Harmonia -antiga Torre Blanca- data de finals del segle XVI. Es possible que l'obra del cinc-cents no fos més que una fortificació o nobilització de la primitiva casa de la Torre Blanca, seguint els exemples de les cases pairals que s'aixecaven al seu voltant durant aquells anys (Can Llunell, Can Esquerrer, Can Sumarro, etc.). Tant per l'abast de les modificacions d'aquesta actuació del XVI, com per les reconstruccions i restauracions que ha patit al llarg dels segles es fa molt difícil aventurar si queda alguna resta o testimoni d'una construcció anterior. Una prospecció arqueològica podria desvetllar algun dubte i aportar més informació sobre l'estructura d'una de les propietats amb més història de tot el municipi. En qualsevol cas, també seria interessant una documentació més exhaustiva -lluny de l'abast i objectiu d'aquest Catàleg- que aportés referències històriques sobre els propietaris d'aquest casal.

El nom de Casal de l'Harmonia prové del casino que s'hi establí a mitjans del XIX, i que adequà l'estructura per a les seves finalitats, modificant considerablement els interiors.

